

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6 1 Kuntakonsernin rakenne

	Y-tunnus	Konsernin omistus-osuus, %
Tytäryhteisöt		
Asunto Oy Tiltalhti	0877809-5	100,00
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo lshall Ab	1488818-6	51,60
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00
Kuntayhtymät		
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80
Kärkulla samkommun	0204197-3	4,37
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	17,32
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55
Yhteis- ja omistusyhteisyydet		
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00

1.6.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Sipoon kunnan konserniin kuului vuoden 2021 lopussa viisi yli 50 % omistettua tytäryhtiötä, jotka yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Yksi osakkuusyhteisö (As Oy Sipoon Mäntykangas) jätettiin epäolennaisena tekijänä ulkopuolelle. Voimassa olevien määräysten mukaisesti kunta laati täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Vuoden 2021 talousarviossa on esitetty nk. osakonsernin laskelmat. Osakonserni koostuu peruskunnasta, Sipoon Vesi -liikelaitoksesta ja kahdesta kunnan omistamasta keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä. Sipoon Vesi -liikelaitos oli vuoteen 2015 saakka osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa ja vuodesta 2016 alkaen kunnan liikelaitos. Kaksi keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä (Sipoon Jussaksentie 14 ja Sipoon Jussaksentie 18) olivat vuoteen 2015 saakka sosiaali- ja terveystalouteen liittyvinä kiinteistöinä osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa. Vuoden 2015 aikana ko. kiinteistöistä muodostettiin kaksi keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä. Järjestelyn tarkoituksena oli kunnan toiminnan ennakoiva organisointi sote-palveluiden todennäköisesti siirtyessä suuremman kokonaisuuden hoidettavaksi ja tähän liittyvä kiinteistöriskin hallinta sekä kiinteistöjen käypien arvojen päivittäminen. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt rahoittavat toimintansa kunnalta perittävillä vastikkeilla. Tilinpäätöksessä ei nk. osakonsernia ole erikseen raportoitu, vaan osakonserni sisältyy konsernitilinpäätökseen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen		
	(kpl)		Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt			
Yhtiöt			
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5		
Kuntayhtymät	8		
Osakkuusyhteisöt	3		1
Yhteensä	16		1

1.6.3 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain sekä kunnanvaltuuston vahvistamien konserniohjeiden mukaan konsernia johtaa ja ohjaa kunnanhallitus. Kunnanjohtaja vastaa operatiivisesta johtamisesta.

Kunnanhallitus valvoo, että yhteisöt noudattavat kunnan tavoitteiden ja tarkoitusten mukaisia ohjeistuksia. Nämä toteuttavat saamaansa tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja taloudellisesti kunnanjohtajan alaisuudessa.

Konsernivalvonnasta vastaa kunnan johto, johon kuuluvat kuntalain mukaan kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan jako ja vastuunjako konserniohjauksessa

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Lisäksi valtuusto päättää kuntakonsernin strategisista tavoitteista, jotka ohjaavat konsernin johtoa sekä tytäryhteisöjä.

Sipoon valtuusto päättää kunnan omistajapoliittisista linjauksista ja konserniohjeista.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Tavoitteena on, että tytäryhtiöiden lisäksi myös kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä noudatetaan konserniohjauksen periaatteita. Vastaavaa periaatetta noudatetaan myös esimerkiksi naapurikuntien liikelaitoksissa, joiden toiminnassa olemme mukana ja joiden tuloksesta olemme osaltamme vastuussa.

Konserniohjeiden mukaan merkittäviä toimenpiteitä koskevista kannanotoista päättää kunnanhallitus. Tytäryhteisöjen hallinnossa toimivien tulee noudattaa konsernijohdon antamia ohjeita, jotka voidaan yksilöidä valtakirjalla tai pöytäkirjanotteella tai erillisellä päätöksellä.

Valvontavastuuhenkilö huolehtii siitä, että omistajan kannanotot toimitetaan tytäryhteisöille ja että kannanotot tehdään konserniohjeissa säädetyllä tavalla.

Valtuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 23.4.2018.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Keskinäisten kiinteistösaakeyhtiöiden osalta on laskutettu vain hoitovastiketta. Poistojen jälkeen tulokset ovat Jussaksentie 14 osalta –968 818,56 euroa ja Jussaksentie 18 osalta –229 495,03 euroa. Terveystie 1 asetettiin selvitystilaan 1.6.2021 ja puretaan keväällä 2022. Yhtiössä ei ollut toimintaa 2021 aikana, tilikauden tappioksi kirjataan -5 978,25 euroa.

Muut konsernin tytäryhteisöt, As. Oy Sipoon Tiltalitti ja Sipoon Jäähalli -yhtiö, ovat toimineet suunnitelmiansa mukaisesti eikä niiden operatiivisessa toiminnassa ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Jäähalliyhtiön ja keskinäisten kiinteistöyhtiöiden tappiot eivät ole kattamisvelvollisuuden aiheuttavia olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä.

Tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta seurattiin tilikauden aikana ja yhteisöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan kunnan ao. osastoille ja Talouspalvelut-yksikköön.

Vuoden 2020 1. osavuosisikatsauksesta lähtien osavuosisikatsauksiin sisällytetään lyhyt analyysi myös jokaisen tytäryhtiön tilanteesta.

Omistajapoliittisia linjauksia on kunnanhallituksen käsityksen mukaan noudatettu tilikauden aikana.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritetty. Konserniyhteisöllä tulee olla hallituksen hyväksymät riskienhallintaohjeet. Rahoitusriskien hallinnan osalta tulee olla erillisiä rahoitusriskien hallintaa koskevia ohjeita.

Kunnanhallituksen käsityksen mukaan tytäryhteisöjen riskienhallinta on toteutettu asianmukaisesti. Merkittäviä riskejä ei toteutunut tilikauden aikana.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto nro 113, kuntayhtymän alijäämän kirjaamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa

Kuntalain 56 §:n mukaan jäsenkunnat vastaavat perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi. Edellä mainittuun säännökseen perustuva rahoitusriski saattaa realisoitua jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä, kuntayhtymän purkamisessa tai kuntayhtymän tehtävän lakkauttamisessa tai siirtämisessä jäsenkunnalle tai toiselle kuntayhtymälle. Jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi.

Edellä mainittujen säännösten myötä kunnille on tullut velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen. Sipoon kunnan ei ole tarvinnut tehdä toimintavuonna tällaisia pakollisia varauksia. HUS-konsernin taseeseen kertyneet alijäämät on tarkoitus kattaa tulevana vuosina ensisijaisesti tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantumisen avulla. Sama pätee myös HSL kuntayhtymän suhteen.

1.6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöjen taloudellisena tavoitteena oli nollatulot vuonna 2021, poislukien keskinäiset kiinteistöyhtiöt joiden tavoitteena oli käyttökulujen kattaminen. Tytäryhteisöjen tulokset tilikaudella 1.1.–31.12.2021 olivat (euroa):

- Asunto Oy Sipoon Tiltalitti	35,98
- Sipoon Jäähalli Oy	2147,36
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	-968 818,56
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	-229 495,03
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Terveystie 1	-5 978,25

Kunnan keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille maksamat vastikkeet olivat yhteensä 1 425 000,04 euroa, mikä on verrattava vuoden 2019 vastikkeisiin 2 797 956,15 euroa. Olennaista on, että vastikkeita on aiempina vuosina kerätty yli tarpeen, koska yhtiöillä ei ole ollut velkaa.

Merkittävimmät Sipoon kuntayhtymäomistukset ovat HUS ja HSL. HUS-kuntayhtymän tilikauden tulos oli 17 214 460,62. Ylijäämää kirjataan 16 093 136,01. HSL:n tilikauden tulos (alustava tieto) oli 10,4 M€, kun talousarviossa oli varauduttu jopa -79,1 milj. euron alijäämäiseen tulokseen. Sipoon kuntaosuus oli 2,83 M€, mikä oli 0,13 M€ enemmän kuin talousarviossa.

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunta maksaa keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille edelleen vain hoitovastiketta, koska yhtiöiden tileille on kertynyt riittävästi varoja toimintaa varten. Terveystie 1 asetettiin selvitystilaan 1.6.21 ja puretaan vuoden 2022 aikana.

HUS-kuntayhtymän lopullinen tilikauden 2021 tulos oli 17 214 460,62 ja ylijäämää kirjataan 16 093 136,01. HUSin perussopimuksen 17 §:ssä on määrätty tilikauden yli-/alijäämän käsittelystä. Vuonna 2019 syntynyt alijäämä 15 M€ jätettiin talousarvion mukaisesti HUS-kuntayhtymän taseeseen eikä sitä laskutettu jäsenkunnilta. Alijäämä kuitenkin huomioitiin vuoden 2020 palveluhinnoittelussa ja jäsenkuntalaskutuksessa. HUSin on katettava 2019 syntynyt alijäämä vuoteen 2023 mennessä, joka on huomioitu 2021–2023 taloussuunnittelukaudella. Vuoden 2022 ylijäämä kattaa vuoden 2019 alijäämän.

HSL:n vuoden 2021 talousarvio laadittiin 79,1 M€ alijäämäiseksi. Avustukset kuitenkin kasvoivat, kun valtion 7. lisätalousarvion joukkoliikenteen koronatuen kohdistus siirtyi vuoden 2020 sijasta vuodelle 2021. Myös kuntien maksuosuudet kasvoivat kokonaisuutena yli 12%. Vaikka myyntituotot laskivat noin 3%, tilikauden tulokseksi muodostui (ja ylijäämäksi) 10 408 352,98.

Kuntayhtymän taloudellinen tilanne vuonna 2022 on edelleen haasteellinen: lipputulokertymän kehitys on edelleen epävarma, kuin myös koronatuet. Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi on päätetty kuntayhtymän toimintamenot ja investointimenot ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavat kuntaosuudet. Näin ollen, mikäli kuntaosuuksia lähdetäisiin muuttamaan, tehtäisiin siitä talousarviomuutosehdotus yhtymäkokouksen käsiteltäväksi.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

- KKOy Jussaksentie 14 vanhassa osassa tehdään korjauksia vuosina 2022 ja 2023, asiakkaita varten vuokrataan väliaikaiset korvaavat tilat.
- Terveystie 1 on selvitystilassa ja puretaan 2022. Rakennukset on myyty kunnalle.

Asunto Oy Sato-Talma (omistusyhteisyhteisö, omistusosuus 23,80 %)

Vuoden 2021 tulos on 13,30 euroa.

Asunto Oy Sipoon Mäntykangas (omistusyhteisyhteisö, omistusosuus 50,00 %)

Vuoden 2021 tulos on -447,54 euroa.

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Sipoon kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja tekninen johtaja. Konsernin ohjauksessa sovelletaan valtuuston hyväksymää konserniohjetta ja hallintosääntöä.

Tytäryhteisöjen ja kiinteistöosakeyhtiöiden osalta toiminnan ja talouden seuranta on toteutettu toisessa osavuosisikatsauksessa ja toimintakertomuksessa, jossa yhteisöt raportoivat niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Yhteisöjen edustaja kutsutaan myös säännöllisesti kunnanhallitukseen selostamaan yhteisön toimintaa ja tilannetta. Talousjohtaja seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta.

Tytäryhteisöille laaditaan raportointipohja, johon tytäryhteisöissä täytetään kolmannesvuosittain vaaditut tiedot sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä ja niihin liittyvistä riskeistä. Raportointipohja otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Kuntayhtymiä seurataan ao. vastuuosastoilla, joille toimitetaan kuntayhtymien tilinpäätös- ja talousarviolaskelmat. Raportointi kunnanhallitukselle tapahtuu tarpeen vaatiessa näiden yhtymävaltuustoon/hallitukseen valittujen edustajien kautta.

Tytäryhteisöjen hallituksissa on käsitelty kunnanhallituksessa 24.8.2020 hyväksytty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Ohjeeseen liittyy myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomake, jolla kaikki yhteisöt eivät kuitenkaan raportoineet vuodelta 2021. Vastaisuudessa yhteisöjen tulee kuitenkin arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus ao. lomakkeella.

Keskinäisten kiiinteistöyhtiöiden talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä käytännöistä teetettiin selvitys BDO Oy:llä. Selvityksessä esitettyjä suosituksia toteutettiin jo vuodelta 2020 laaditussa tilinpäätöksessä. Suositusten toteutusta jatketaan.

Hallintosäännön 21 §:n 5 kohdan mukaan kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta a) kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, b) riskienhallinnan ja c) menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa. BDO Oy teki ko. ulkopuolisen arvioinnin ja arvioinnista saatiin raportti 15.12.2020. Omistajaohjauksen kehittämiseksi esitettiin muutamia suosituksia. Sipoon kunnan omistajaohjauksen toimintatapa on koettu toimivaksi ja konsernin kokoon nähden riittäväksi.

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tilikauden ylijäämä oli 3,47 M€. Laskennallinen lainanhoitokate nousi 1,2:een vuoden 2020 1,0;sta. Omavaraisuusaste laski 43,5 prosentista 41 prosenttiin, mikä tarkoittaa merkittävän suurta velkarasitetta. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi 79,6 prosentista 85,5 prosenttiin. Konsernilainat olivat 6 561 euroa per asukas (5 681 euroa/2020).

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1000 €	2 021	2 020
Toimintatuotot		85 464	74 677
Toimintakulut		-199 114	-191 782
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		19	16
Toimintakate		-113 630	-117 090
Verotulot		115 104	107 044
Valtionosuudet		20 404	26 147
Rahoitustuotot ja -kulut		-236	-379
Korkotuotot		114	82
Muut rahoitustuotot		238	234
Korkokulut		-415	-508
Muut rahoituskulut		-173	-187
Vuosikate		21 641	15 722
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-13 419	-12 561
Omistuksen eliminointierot		0	571
Arvonalentumiset		-4 725	-5 308
Satunnaiset erät		0	-0
Arvonalentumiset			
Tilikauden tulos		3 497	-1 576
Tilinpäätössirrot			
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-8	-16
Tilikauden verot		-7	-6
Laskennalliset verot		-1	-10
Vähemmistöosuudet		-19	32
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		3 471	-1 560
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		42,9	38,9
Vuosikate/Poistot, %		119	125
Vuosikate, euroa/asukas		975	725
Asukasmäärä		22 186	21 687

Konsernin toiminnan rahoitus

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1 000 €	2 021	2 020
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		21 641	15 722
Satunnaiset erät		-7	-0
Tilikauden verot		0	-6
Tulorahoituksen korjaukset		-5 918	-5 070
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-25 840	-30 951
Rahoitusosuudet investointimenoihin		40	532
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		6 839	7 471
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 246	-12 302
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		0	-0
Antolainasaamisten vähennykset		2	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		34 476	37 067
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-12 105	-9 887
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-48	-20 991
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset		-2 605	5 352
Rahoituksen rahavirta		19 725	11 541
Rahavarojen muutos		16 479	-761
Rahavarat 31.12., 1 000 €		33 265	16 786
Rahavarat 1.1., 1 000 €		16 786	17 547

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 020	2 019
Investointien tulorahoitus, %	51,7 %	21,2 %
Lainanhoitokate	1,5	1,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-67,1	-53,4
Kassan riittävyys, pv	26	26,8

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	<i>(1 000 €)</i>	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		278 386	271 496
Aineettomat hyödykkeet		2 712	2 934
Aineelliset hyödykkeet		268 809	261 371
Sijoitukset		6 865	7 190
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		479	496
VAIHTUVAT VASTAAVAT		45 462	25 374
Vaihto-omaisuus		684	871
Saamiset		11 512	7 717
Pitkäaikaiset saamiset		51	52
Lyhytaikaiset saamiset		11 461	7 665
Rahoitusarvopaperit		1 588	923
Rahat ja pankkisaamiset		31 677	15 863
VASTAAVAA YHTEENSÄ		324 327	297 366
 VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA		131 656	128 054
Peruspääoma		68 113	68 113
Arvonkorotusrahasto			
Muut omat rahastot		32	94
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		60 036	61 406
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		3 475	-1 560
VÄHEMMISTÖOSUUDET		339	332
PAKOLLISET VARAUKSET		692	668
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		482	498
VIERAS PÄÄOMA		191 158	167 813
Pitkäaikainen		119 603	97 253
Lyhytaikainen		71 555	70 560
YHTEENSÄ		324 327	297 366

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2 021	2 020
Omavaraisuusaste, %	41,0 %	43,5 %
Suhteellinen valkaantuneisuus, %	85,5 %	79,6 %
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, euro	63 511 235	59 846 000
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	2 863	2 760
Konsernin lainat, €/asukas	6 561	5 681
Konsernin lainakanta, 1 000 euro	145 557	123 214
Lainat ja vuokravastuut 31.12	165 486 666	143 027 690
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 459	6 595
Lainasaamiset	2 000	2 511

3.4 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

Euroa	1.1 - 31.12.2021	1.1 - 31.12.2020
Toimintatuotot	85 464 231,25	74 676 666,36
Toimintakulut	-199 114 016,85	-191 782 498,38
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	19 295,51	15 595,22
Toimintakate	-113 630 490,09	-117 090 236,80
Verotulot	115 103 729,08	107 044 123,10
Valtionosuudet	20 403 835,85	26 146 845,47
Rahoitustuotot ja -kulut	-236 017,24	-378 844,13
Korkotuotot	114 160,93	81 904,20
Muut rahoitustuotot	237 840,36	234 339,84
Korkokulut	-414 848,13	-508 005,45
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	-173 170,40	-187 082,72
Vuosikate	21 641 057,60	15 721 887,64
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 419 001,77	-12 561 284,24
Omistuksen eliminointierot	0,05	571 264,52
Arvonalentumiset	-4 724 633,01	-5 307 720,87
Satunnaiset erät	0,00	-411,82
Tilikauden tulos	3 497 422,87	-1 576 264,76
Tilinpäätössiirrot	4 123,73	
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-7 929,61	-15 856,70
Tilikauden verot	-7 287,26	-5 713,21
Laskennalliset verot	-642,35	-10 143,49
Vähemmistöosuudet	-18 689,97	32 021,67
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 474 927,02	-1 560 099,79

Konsernirahoituslaskelma

	31.12.2021	31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	21 641 057,60	15 721 887,65
Satunnaiset erät	-7 287,26	-411,82
Tilikauden verot		-5 713,21
Tulorahoituksen korjauserät	-5 918 110,46	-5 069 815,38
	15 715 659,88	10 645 947,23
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-25 839 990,87	-30 950 633,96
Rahoitusosuudet investointimenoihin	39 565,57	531 812,32
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 838 919,13	7 470 937,60
	-18 961 506,17	-22 947 884,04
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 245 846,29	-12 301 936,81
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-94,62
Antolainasaamisten vähennykset	1 779,86	100,00
	1 779,86	5,38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	34 476 195,27	37 067 315,94
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 104 631,51	-9 887 447,13
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-48 033,67	-20 991 283,38
	22 323 530,09	6 188 585,43
Oman pääoman muutokset	4 940,71	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	475,77	279,73
Vaihto-omaisuuden muutos	186 672,67	-427 928,08
Saamisten muutos	-3 832 686,20	2 819 525,26
Korottomien velkojen muutos	1 040 593,49	2 960 514,93
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 604 944,27	5 352 391,84
Rahoituksen rahavirta	19 725 306,39	11 540 982,65
Rahavarojen muutos	16 479 460,10	-760 954,16
Rahavarat 31.12.	33 265 454,60	16 785 994,52
Rahavarat 1.1.	16 785 994,52	17 546 948,67

Konsernitase

VASTAAVAA	2 021	2 020
PYSYVÄT VASTAAVAT	278 385 867,37	271 495 506,40
Aineettomat hyödykkeet	2 712 051,57	2 934 153,00
Aineettomat oikeudet	1 996 036,95	2 179 154,82
Muut pitkävaikutteiset menot	616 392,45	687 858,87
Ennakkomaksut	99 622,17	67 139,31
Aineelliset hyödykkeet	268 808 820,21	261 370 927,45
Maa- ja vesialueet	43 017 141,22	41 178 503,41
Rakennukset	147 569 402,04	136 879 234,50
Kiinteät rakenteet ja laitteet	62 521 885,58	61 817 559,45
Koneet ja kalusto	2 515 626,31	2 720 398,35
Muut aineelliset hyödykkeet	148 562,39	148 272,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 036 202,67	18 626 958,85
Sijoitukset	6 864 995,59	7 190 425,96
Osakkuusyhteisöosuudet	1 673 275,18	1 842 608,63
Muut osakkeet ja osuudet	5 170 956,69	5 325 298,78
Joukkovelkakirjalainasamiset		
Muut lainasaamiset	1 733,71	2 511,44
Muut saamiset	19 030,01	20 007,11
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	479 223,41	496 117,01
Valtion toimeksiannot	66 728,74	58 709,03
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	241 224,15	248 362,32
Muut toimeksiantojen	171 270,52	189 045,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT	45 461 729,98	25 374 103,95
Vaihto-omaisuus	684 457,18	871 129,84
Aineet ja tarvikkeet	650 076,38	801 654,74
Keskeneräiset tuotteet	31 387,42	63 477,41
Valmiit tuotteet	2 993,38	1 440,47
Muu vaihto-omaisuus		4 557,22
Saamiset	11 511 818,20	7 716 979,58
Pitkäaikaiset saamiset	51 011,29	51 685,24
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	50 000,00	50 000,00
Muut saamiset	1 011,29	1 011,29
Siirtosaamiset	0,00	673,95
Lyhytaikaiset saamiset	11 460 806,91	7 665 294,34
Myyntisaamiset	4 978 078,92	4 067 342,93
Lainasaamiset	8 150,50	9 619,72
Muut saamiset	4 312 310,07	2 264 867,81
Siirtosaamiset	2 162 267,42	1 323 463,88
Rahoitusarvopaperit	1 588 125,68	923 311,88
Osakkeet ja osuudet	1 195,56	1 312,41
Sijoitukset		
rahamarkkinainstrumentit	1 059 134,41	382 825,73
Muut arvopaperit	527 795,71	539 173,74
Rahat ja pankkisaamiset	31 677 328,92	15 862 682,64
VASTAAVAA YHTEENSÄ	324 326 820,76	297 365 727,36

VASTATTAVAA	2 021	2 020
OMA PÄÄOMA	131 656 216,35	128 053 996,39
Peruspääoma	68 113 361,72	68 113 361,73
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	31 619,03	94 386,08
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	60 036 308,58	61 406 348,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 474 927,02	-1 560 099,79
VÄHEMMISTÖOSUUDET	338 849,64	332 344,59
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	691 920,51	667 995,21
Eläkevastuuvaraukset	7 667,62	10 890,52
Muut pakolliset varaukset	684 252,89	657 104,68
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	481 785,23	498 203,05
Valtion toimeksiannot	67 105,68	58 764,74
Lahjoitusrahastojen pääomat	366 153,53	373 428,79
Muut toimeksiantojen pääomat	48 526,02	66 009,52
VIERAS PÄÄOMA	191 158 049,04	167 813 188,12
Pitkäaikainen	119 603 355,48	97 252 753,97
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	103 483 598,12	81 673 519,53
Lainat julkisyhteisöiltä	69 001,34	118 389,80
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	22 314,21	31 412,45
Liittymismaksut ja muut velat	16 007 352,61	15 408 985,34
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat	21 089,20	20 446,85
Lyhytaikainen	71 554 693,56	70 560 434,15
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 982 305,03	41 395 457,11
Lainat julkisyhteisöiltä	22 482,99	27 020,63
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	2 288 248,87	2 371 751,05
Ostovelat	12 254 230,86	11 396 095,44
Liittymismaksut ja muut velat	1 954 181,04	2 094 102,94
Siirtovelat	12 945 756,27	13 168 518,48
Laskennalliset verovelat	107 488,50	107 488,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	324 326 820,77	297 365 727,36